

Geschiedenis van Suriname

De economie van Suriname

De economie van Suriname voor de Tweede Wereldoorlog

- Na de afschaffing van de slavernij nam de plantagelandbouw geleidelijk af. Het aantal plantages verminderde in vijftig jaar van 216 in 1863 tot 79 in 1913. In de **economische crisistijd van de jaren '30** en tijdens de Tweede Wereldoorlog was er geen scheepsruimte om plantageproducten te exporteren. Hierdoor verdwenen in korte tijd nog meer plantages. Tegelijkertijd nam de kleinlandbouw toe door de voormalige Hindostaanse en Javaanse contractarbeiders. In tegenstelling tot de plantages produceerden zij hoofdzakelijk voor binnenlands gebruik. Het aandeel van de landbouw in de export daalde van 80% in 1863 tot 6% in 1939.
- Overblijfselen van de oude suikerplantagefabriek Mariënborg

Suriname na de Tweede Wereldoorlog: een importeconomie

- Na de Tweede Wereldoorlog heeft Suriname zich steeds meer ontwikkeld tot een **importeconomie** waardoor het land op economisch gebied erg afhankelijk is van het buitenland. Een importeconomie wil zeggen dat **bijna alle producten**, zoals auto's en levensmiddelen, **geïmporteerd** moeten worden vanuit het buitenland. Suriname heeft als Nederlandse kolonie zich altijd gericht op de export van plantageproducten. Er is daarom geen ontwikkeling geweest om zelf eindproducten te gaan maken. Nu is het voor Suriname erg lastig om zelf producten te gaan maken omdat importeren vanuit het buitenland veel goedkoper is dan het ontwikkelen van een eigen industrie.
- **Braindrain**
De afhankelijkheid van het buitenland wordt versterkt door het probleem dat '**Braindrain**' heet. Steeds meer Surinamers krijgen de kans om te gaan studeren in Nederland. Nadat ze een hoge opleiding hebben afgerond kiezen de meesten ervoor om in Nederland te blijven werken omdat ze hier veel beter worden betaald en de omstandigheden hier beter zijn. Het gevolg is dat er in Suriname weinig hoogopgeleide mensen zijn die met hun kennis in staat zijn de Surinaamse economie en samenleving te verbeteren.
- **De export**
Suriname moet vrijwel alle producten importeren en daar is geld voor nodig. Dit geld verdient Suriname vooral met de **export van grondstoffen**. Suriname is erg rijk aan **bodemschatten**: op de wereldranglijst staat het land zelfs op de zeventiende plek als het om natuurlijke rijkdommen gaat. In de Surinaamse grond is onder andere **goud, olie** en veel **bauxiet** aanwezig; daarnaast zorgt het tropische regenwoud voor een hoop hout voor de houtkap. Bovendien is de **grond erg vruchtbaar**, waardoor er onder andere veel **rijst, suiker, groenten** en **vruchten** verbouwd kunnen worden. Door de grondstoffen te exporteren naar het buitenland komt er bij de Surinamers geld in het laatje. Met dit geld kunnen vervolgens de producten vanuit het buitenland geïmporteerd worden. Helaas is de opbrengst van de Surinaamse exportproducten erg laag, vergeleken met wat er allemaal uit het buitenland geïmporteerd moet worden. De meeste Surinamers hebben het financieel gezien dan ook niet breed.
Hieronder staat een opsomming van de belangrijkste economiepeilers van Suriname.

De olie-industrie

- Omdat in de jaren '70 sprake was van een [oliecrisis](#) richtte de Surinaamse overheid toen het bedrijf **Staatsolie** op. Dit bedrijf had als doel te onderzoeken of er aardolie in de Surinaamse bodem zat en of deze ontgonnen kon worden. Het bedrijf deed wat niemand had verwacht: er werd in Suriname door een Surinaams bedrijf olie uit de grond gehaald. Dat er olie in de grond zat was al eerder bekend, maar dat het mogelijk was olie daadwerkelijk uit de grond te halen had niemand voorspeld.
- Toen er duidelijke vermoedens kwamen dat er olie in het Surinaamse en Guyanese zeegebied zou zitten, ontstond er een conflict over de zee-grens tussen beide landen. De grens tussen Suriname en Guyana in het land wordt gevormd door de rivier de Corantijn, waarbij de rivier zelf nog Surinaams gebied is. Suriname heeft daarom een vrijwel rechte lijn getrokken van de monding van de rivier de zee in. Guyana was het daar niet mee eens en heeft een lijn getrokken die als ware hun kustlijn doortrekt de oceaan in. Het VN Arbitrage Tribunaal is erbij gehaald en heeft besloten dat de grens ergens in het midden van het betwiste gebied ligt.
- Tegenwoordig vormt de **olie-industrie** de belangrijkste inkomstenbron van Suriname. Men verwacht dat Suriname in de toekomst nog meer kan gaan verdienen aan olie. Voor de kust van Suriname zijn namelijk nieuwe olievelden gevonden. Dit heeft echter wel voor een [grensconflict](#) geleid **met het Surinaamse buurland Guyana**. De twee landen hebben in het verleden nooit goede afspraken gemaakt over de grenzen. Nu er olie is gevonden in het grensgebied maakten Guyana en Suriname allebei aanspraak op oliegebieden. Het [VN-tribunaal](#) heeft eind 2007 een uitspraak gedaan over de definitieve verdeling.

De bauxietindustrie

- Bauxiet is de grondstof voor aluminium. Om het eindproduct aluminium te verkrijgen moet bauxieterts eerst worden verwerkt tot aluinaarde. Uit de aluinaarde wordt vervolgens aluminium gesmolten. **Tijdens de Tweede Wereldoorlog was bauxiet Suriname's belangrijkste exportproduct** geworden. De Amerikanen gebruikten vooral de Surinaamse bauxiet bij het maken van de gevechtsvliegtuigen.
- Links bauxieterts en rechts aluinaarde.
- **In 1946 nam Suriname 60% van de wereldproductie aan bauxiet voor haar rekening.** Daarna nam het Surinaamse aandeel snel af. Niet omdat Suriname minder produceerde, maar omdat andere landen zoals Jamaica, Australië en Guinee steeds meer bauxiet gingen produceren. In 1957 moest Suriname haar eerste plaats afstaan aan Jamaica.
- In 1957 tekenden Suriname en het Amerikaanse bauxiet bedrijf Alcoa de [Brokopondo-overeenkomst](#), waarin was vastgelegd dat Alcoa een stuwdam en een waterkrachtcentrale zou bouwen. Ook zou Alcoa bij Paranam een aluinaarde fabriek en een aluminiumsmelter bouwen, waarvoor de waterkrachtcentrale de energie zou leveren. Het voordeel voor Suriname was niet alleen meer werkgelegenheid, maar ook meer overheidsinkomsten doordat de aluinaarde en aluminium een veel grotere exportwaarde hebben dan bauxieterts.
- In 1960 begon de aanleg van de twaalf kilometer lange dam. Ruim vijfduizend bosnegers moesten hun dorpen verlaten en verhuizen naar nieuwe 'transmigratiedorpen'. De dam was in 1964 klaar, waarna het meer zich begon te vullen. Er kwam een gebied ter grootte van de provincie Utrecht onder water te staan. In 1964 traden de aluinaardefabriek en de aluminium smelter in werking. Suriname was nu in staat naast bauxiet, ook halfproducten in de vorm van aluinaarde en aluminium te exporteren.

De goudsector

- Al in de zestiende en zeventiende eeuw hadden Europeanen gezocht naar het goud van El Dorado. Dit zou een koning zijn die zoveel goud in de buurt vond dat hij zichzelf elke dag overlaadde met een laagje goud. In kleine groepen werden de rivieren afgezocht naar het goud. In 1908 was de goudwinning op haar top. Er werd toen in totaal 1210 kilo goud gedolven. Na een terugval in het begin van de jaren '70 van de vorige eeuw was de goudproductie nog maar enkele tientallen kilogrammen per jaar. Toen daarna de goudprijs weer steeg, is ook de interesse voor goudwinning toegenomen. **Tegenwoordig staat de goudwinning weer volop in de belangstelling** en wordt er veel meer gedolven als het oude record.
- De goudwinning is niet alleen voor Surinamers een aantrekkelijke bron van inkomsten. Ze oefent ook een enorme aantrekkingskracht uit op **Brazilianen. Zij komen vanuit Brazilië illegaal in het binnenland van Suriname naar goud zoeken**. Geschat wordt dat er inmiddels 50.000 Brazilianen (meer dan 10% van de officiële Surinaamse bevolking) in Suriname zijn. In Paramaribo zijn er Braziliaanse wijken ontstaan met eigen winkels en eigen restaurants (wat vaak verborgen bordelen zijn).
- Omdat goud een belangrijke bron van inkomsten is voor Suriname, zijn **de sporen van de goudwinning overal waarneembaar**. Zo zijn er zandstranden in de rivieren die zijn ontstaan door het terugspuiten van het opgezogen zand, waarin men goud gezocht heeft. Daarnaast leidt goudwinning, met name de mechanische variant daarvan, tot kale plekken in de jungle, modderstromen en bodemerosie (doordat de bebossing de grond niet meer bij elkaar houdt, hebben weer en wind vrijspel. Daardoor zal de vruchtbare bodem blijvend verwoest worden).
- Het **meest schadelijke effect van de goudwinning is de grote hoeveelheid kwik die in het proces wordt gebruikt**. Kwik is een van de giftigste stoffen die er bestaat. Deze zeer giftige stof komt terecht in de rivieren en daarmee in de voedselketen. Niet alleen dieren die in en van de rivieren leven krijgen ziektes. Ook de mensen die in het binnenland wonen krijgen de stof binnen, bijvoorbeeld via het eten van vis. Deze stof tast wanneer je er veel van binnenkrijgt bijna iedere functie aan die het brein uitvoert. Doordat je lichaam deze stof niet afbreekt, stapelt het zich op als je langere tijd voedsel eet waar kwik in zit.
- Hoewel goud dus een belangrijke bron van inkomsten voor Suriname is, betaalt het land wel een **hoge prijs voor de illegale goudwinning** en over de illegale goudwinning wordt geen belasting betaald. De schade die het aanricht moet de overheid dus uit eigen zak betalen en dat kan ze niet. Doordat deze bedrijven in de jungle zitten, kan de overheid er niet veel tegen doen. Er wordt veel geld verdient in de goudwinning; dat er ook mensen omgekocht worden om niks tegen de illegale bedrijven te doen, is natuurlijk voor te stellen.

De rijstbouw

- Het **district Nickerie** staat ook wel bekend onder de naam '**De rijstschuur van Suriname**'. De rijstcultuur begon hier als kleinlandbouw. Vooral de **Hindostaanse immigranten** legden zich na afloop van hun contract toe op de verbouw van rijst. Later kwamen daar ook **Javanen** bij. In het begin was de rijstbouw een arbeidsintensieve aangelegenheid. Het hele gezin werd ingezet bij het handmatig zaaien en oogsten van het gewas. Tegenwoordig maken de landbouwers gebruik van machines. Het zaaien en de bestrijding van ziekten, onkruid en ongedierte wordt nu met een vliegtuig gedaan. In de oogsttijd wordt gebruik gemaakt van grote combines (dorsmachines).
- Een combine komt net van het land en laat een vrachtwagen vol met padie (ongepelde natte rijst). Rechts zie je een rijst areaal.

In Nickerie zijn ongeveer 15 grote rijstboeren, die een groot deel van het landbouwareaal bezitten. Daarnaast zijn er meer dan 5000 kleine rijstboeren, die ieder een paar hectare grond beplanten. De huidige economische situatie maakt het de kleine boeren niet gemakkelijk. Het huren van combines, het kopen van bestrijdingsmiddelen en het zorgen voor goed zaigoed maken de kosten van de kleinlandbouw erg hoog.
- De slechte economische situatie heeft de rijstindustrie van Suriname geen goed gedaan. Er is veel **achterstallig onderhoud aan de infrastructuur** (netwerk van wegen, waterwegen, vliegroutes e.d.) en **minder dan de helft van het landbouwareaal wordt maar ingezaaid**. Zelfs op de binnenlandse markt kan Surinaamse rijst niet concurreren met rijst die geïmporteerd wordt uit Azië of het buurland Guyana omdat het importeren goedkoper is.

Overheid en hosselen

- De bovenstaande sectoren bieden lang niet genoeg werkgelegenheid om alle Surinamers die in staat zijn te werken een baan te geven. Dit heeft vooral **twee gevolgen: de overbezetting van de overheid en een grote informele sector.**
- De meeste mensen die niet in één van de bovenstaande sectoren werkzaam zijn, hebben hun baan bij **de overheid**; het gaat om **60% van de Surinaamse arbeidsbevolking!** Een groot nadeel hiervan is dat de overheid ontzettend veel geld kwijt is met het betalen van loon. Vanwege de vele salarissen die uitbetaald moeten worden is er weinig geld over voor zaken die belangrijk zijn voor het besturen en de ontwikkeling van het land. Er zijn zelfs zoveel werknemers in de overheid, dat veel mensen niks te doen hebben. Veel Surinamers melden zich op het werk en gaan daarna weer weg om zwart bij te verdienen (**hosselen**).